

Keimami marautaka na totoka ni drake kei na kena itovo ni bula e kilai kina na vanua qo o Kuinisiladi. Ia, e sega ni galala mai ena leqa tubukoso me vaka na cava se cagilaba, na waluvu kei na ualoka ka dau tarai keda ka ra tiki tale ga ni veika era tu vakavivoliti keda Na itukutuku ni veigauna sa oti e vakaraitaka ni sega ni saumi rawa vakailavo na vakacaca ni leqa tubukoso ena vuku ni noda vakawelewele.

Taura na gauna oqo mo vakavakarau kina ena kena:

- Vakarautaki na nomu peleni ni gauna ni leqa vakasauri
- Vakarautaki na nomu iyaya ni leqa vakasauri
- Vakarautaki na nomu itikitiko
- Vakarorogo ki na ivakasala

Na itavi oqo era na vukei iko mo vakarau kina, mo bula, ka me vakalailaitaki na revurevu ni leqa tubukoso

Oqo eso na veika mo cakava me vukei iko ni o vakarautaka na nomu iyaya ni veiqaravi ni leqa tubu koso me vakarautaki kina na lewe ni vuvale.

- Maroroya nomu iyaya ni veiqaravi ni leqa ena dua na vanua taqomaki ka vanua tiko vakarawarawa tale ga.
- Vakadeitaka ni ra sa kila kece na lewe ni vuvale na vanua e maroroi tiko kina na iyaya ni veiqaravi ni leqa tubu koso.
- Maroroya e dua na ilavelave ni iyaya ni veiqaravi ni leqa tubu koso
- Mo raica tiko e veisiga na lewe ni kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa tubu koso ka raica me ra se rawa tiko ga ni cakacaka se vakayagataki.
- Veitalanoataka kei ira na lewe ni nomu vuvale na iyaya ni veiqaravi yadudua ka me ra kila na cava mera cakava ni yaco na leqa tubukoso

Oqo na lewe ni nomu kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa tubu koso kei na kena ikuri ka me tiko ena veigauna kece ena draki ni cava kei na cagilaba ni soli mai na ivakaro.

Na veika eso me tiko ena nomu kato ni iyaya ni veiqaravi

Kakana kei na wai

Kakana sega ni rawa ni vakacacani vakatotolo

Wainigunu tawaitavaya

Iyaya vakavuniwai kei na iyaya ni tiko savasava

Kato ni iyaya ni veiqaravi Taumada kei na ivola dusidusi

Wainimate gunuvi, wainimate soli vakavuniwai

Pepa ni valelailai

Barasi ni bati/wainimate ni barasi bati

Sovunisili/kirimu ni sisili ni drauniulu

Iyaya ni sasauni se tiko savasava

Cina

Cina livaliva rarama levu kei na kena batiri

Cina tabucagi vakabatiri

Veitaratara

Retio vakabatiri kei na so tale na kena batiri

Talevoni vakawa makawa

kadi ni talevoni kei na sede ni qiri

Sulu kei na Vava

Siqileti katakata, jakete sega ni suasua, isala kei na qaniliga

Ivava sogo se ivava bibi vavaku

Iyaya ni cakacaka

Sici, isele, qulu/seloteipi

Taga ni benu palasitika kei na kena ivesu

Matailoilo ni tataqomaki kei na matailoilo ni siga

Eso tale na iyaya

Iyaya ni gone dramidrami (pikini, daipa, sucu/kakana tawaitini)

Iyaya nodra na itaba qase se o ira na vakaleqai vakayago se

Sepea ki ni vale se motoka

Kedra kakana, medra wainigunu na manumanu ni vale

Ivola bibi eso

Maroroya na imatai ni ilavelave ni ivola se na kena e sa vakadinaditaki vakamatanitu ena nome kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa tubu koso. Sikenetaka eso na ilavelave ka maroroya ena kau ni mamaroroi (USB) se peleti ni mamaroroi (CD). Maroroya na veika kece oqo ena dua na taga palasitika.

Pepa ni inisua ni vale kei na iyaya ni vale, motoka, kei na iyaya vakamareqeti e taukeni.

Ivola ni iyaya vakamareqeti ni vale

Ivola ni inisua ni bula kei na ivola vakalawa ni taukeni ni iyau

Ivola vakalawa ni taukeni vale kei na ivola ni mokiti ni vale

Ivola ni sucu kei na ivola ni vakamau

Pasipote kei na ivola tukutuku matata ni visa se curu vanua

Ivola ni vakatubu ilavo eso ena kabani duidui

Ivola ni raici e valenibula, kadi ni peniseni kei na itukuutku ni cula ni tatarovi ni mate.

Akaude ni baqe kei na itukutuku ni nomu kadi ni dinau ena volivoli se baqe.

E dua na ilavelave veitokoni ni faile bibi kece ena nomu komupiuta

Peleni ni leqa tubu koso ni matavuvale kei na naba ni talevoni ni tabana e veiqaravi raraba ena gauna ni leqa.

Eso tale na veika bibi me sa vakarau tu e vale

Iyaya bibi ni veisiga

Ikuri ni yaya

Ovani ni keba se sitovu kasi

Nanuma e veigauna

Na kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa e ikalawa bibi ina nomu vuvale me vakarau kina, bula ka sotava vakavinaka na leqa tubukoso

Mera kila kece na lewe ni vuvale na vanua e maroroi tiko kina na kato ni yaya Raica wasoma na lewe ni nomu kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa tubukoso.

Kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa tubukoso

Ikuri ni iyaya me wili vata kei na nomu kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa tubukoso ena gauna ni cagilaba se cava

E soli na ivakaro ni draki ca ni yaco na leqa tubukoso me vaka na waluvu, cere ni waitui kei na cava. Ena gauna ni draki ni cagilaba, soqona vata kei na nomu kato ni iyaya ni veiqaravi ni leqa tubukoso na iyaya oqo.

Ena daumaka mera tawana tiko na nomu kato ni yaya na veiyaya oqo ena veigauna kece. Ia, kevaka e lalai na nomu kato – vola tiko na vanua era maroroi tiko kina na ikuri ni yaya me rawa ni rawarawa na nomu raici ira. Kevaka era tiko na vulagi ena gauna ni leqa tubukoso, me tiko tale ga na ikuri ni yaya me baleti ira

Wai kei na kakana

i na kato se vanua e tiko kina

Kakana tawaitini ena tolu na siga (kei na

idoladola ni tini kakana, iyaya ni vakasaqa, peleti kei na iyaya ni kana)

Wai savasava ena koniteina sogovinaka

10 na lita me gunuva e dua na tamata ena loma ni tolu na siga

Vuanikau ni vakasavasavataki waidroka

Iyaya vakavalenibula kei na tiko bulabula

ikuri ni vuanikau se wainimate vakayagataki vakaivakarau

Ikuri ni yaya ni valelilai kei na tiko savasava, itatarovi ni siga kei na

Siperei se wainimate gaga ni manumanu vakavu mate

Ivola vakamacala ni vuanikau se wainimate

Ikuri ni matailoilo

Yaya ni cakacaka, yaya ni veitaratara,

Seloteipi raraba ni katubaleka

Na palaisi me sogo kina na idoladola ni wai,

Vale laca se tavoleni

Tutuvi katakata

Talevoni veikauyaki, batiri veisosomitaki kei na wa me vakadroidri mai kina na livaliva

Isulu kei na ivava

ena kato se kunei

Nodra veisau ni sulu na lewe ni vuvale tawaipalasisitika vinaka

Ikuri ni sulu kei na iyaya ni moce

Eso tale na iyaya

Ikuri ni nodra iyaya na gone dramidrami (sucu, pikini se daipa)

Ikuri ni yaya nodra na itabaqase se vakaleqai na yagodra

Levu na ilavo qaqa de na sega ni cakacaka na misini ni tatara ilavo

Manumanu susu- kedra itukutuku matata, (raici vakavuniwai, mate veitauvi

Kakana kei na wai, nodra kola na manumanu kei na ivakatakilakila, davodavo ni manumanu,

Isosoqoni se itakitaki ni benu ni manumanu, medra wainimate)

Ena leqa tubukoso, ena cacavukavuka na vakadroidri ni livaliva kei na wai

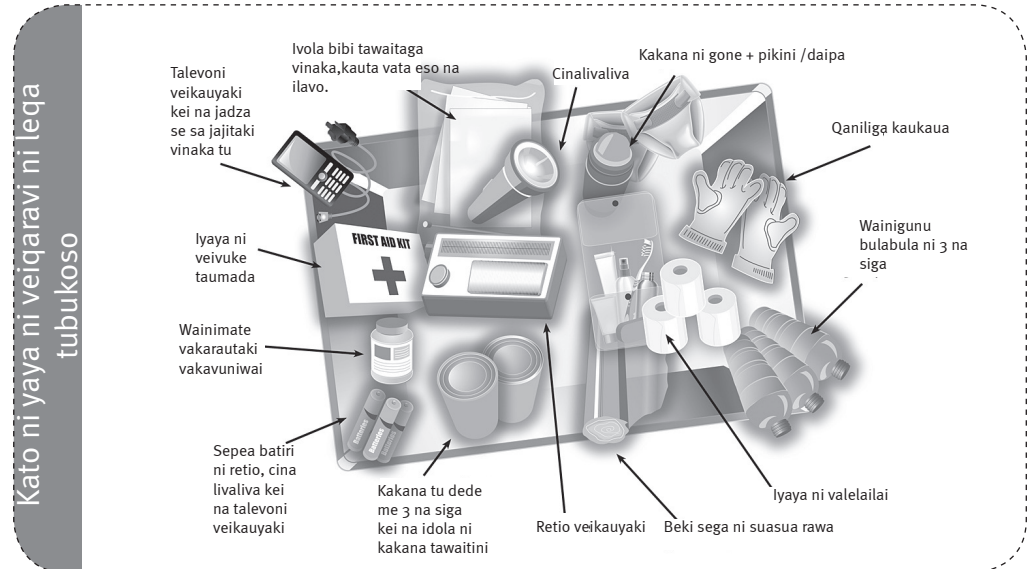
Qarauna me levu tiko na nomu sapalai ni veika oqo:

Sitovu ni babakiu veikauyaki

Talevoni veikauyaki sa jajitaki vakavinaka tu

Batiri veisosomitaki ni cinalivaliva kei na retio

Kato ni aisi se kasi/kato ni waililiwa vakabatiri

Kato ni yaya ni veiqaravi ni leqa tubukoso

E vakarautaki na tikidua oqo me vakadewa itukutuku wale ga ka vakarautaki ena vakabauta ni na yaco na bula Na Tabana ni Veivakabulai ni Lewenivanua, Manidiatiki ni Leqa Tubukoso e Kuinisiladi kei na Tabana ni Veiqaravi ni Leqa tubukoso ni matanitu eratou na galala mai na veibeitaki ni dua na tamata me baleta na vakayali se vakacacani (okati kina na veika e vakayali se vakacacani) ka na sotavi se na veika e rawa ni yaco se vu mai ena revurevu ni veika e tabaki ena tikidua oqo.

Ena ikuri ni tukutuku baleta na vakavakarau ena leqa tubukoso sikova na www.disaster.qld.gov.au